

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia współczesności (Wykład), PG_00148958						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Agata Bachórz				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		0.0	30
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przede wszystkim zapoznanie studentów z antropologią współczesności: z przedmiotem jej badań, ze specyficzną krytyczną perspektywą, z której ujmuje ona nowoczesne i ponowoczesne społeczeństwa, podejmowanymi tematami oraz koncepcjami teoretycznymi przez nią stosowanymi. Drugim celem jest próba rozbudzenia w studentach wyobraźni antropologicznej.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_U08] Potrafi analizować aktualne zjawiska społeczne w kontekście wiedzy o mechanizmach działania człowieka, oddziaływania grupy na jednostkę, oraz procesów zmian, jakim podlega społeczeństwo polskie, społeczeństwa Europy i świata.	Potrafi analizować konkretne problemy współczesnej Polski i Europy (transformacja ustrojowa, nacjonalizmy, procesy migracyjne, przemiany stosunków pracy) w sposób krytyczny wobec wiedzy potocznej i przekazów medialnych.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_U02] Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych.	Posiada umiejętność analizowania tematów związanych z codziennością (w tym - własną) z wykorzystaniem teoretycznej ramy analitycznej. Wie, że opis doświadczenia codzienności jest czymś innym niż analiza naukowa.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_U01] Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	Potrafi samodzielnie wykorzystywać wiedzę dotyczącą poruszanych na wykładach tematów do interpretacji innych palących zjawisk współczesności. Krytycznie odnosi się do przekazów medialnych, politycznych oraz wiedzy potocznej.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W04] Zna i rozumie w zaawansowany sposób rodzaje więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstające w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowości rządzące ich zmianą.	Student rozumie, w jaki sposób globalne procesy i zjawiska takie jak migracje, późny kapitalizm, czy globalizacja, wpływają na kształt więzi społecznych w różnych grupach i wspólnotach.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W02] Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.	Wie, w jaki sposób późna nowoczesność i późny kapitalizm przeddefiniowały sposoby funkcjonowania ludzi w różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy społeczne, grupy etniczne, społeczności lokalne, rodziny i zakłady pracy. Zna antropologiczny aparat pojęciowy dla opisu tych przemian.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne, zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach oraz uczestniczącym w praktykach kulturalnych w środowisku lokalnym, regionalnym, obszarze kultury narodowej i wymiany globalnej.	Student posiada pogłębioną, krytyczną wiedzę na temat wybranych, ważnych problemów współczesnego świata i ich interpretacji antropologicznej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	1. Antropologia współczesności, czyli czym jest, jakie ma cechy, jak bywa określana, jakie są jej główne wyznaczniki, czym się różni od klasycznej antropologii, Polska/świat 2. Globalizacja, globalizacja, kreolizacja, indygenizacja-znaczenie pojęć, przykłady, dyskusja wokół kształtu globalizacji (dwa opozycyjne scenariusze) 3. Tradycja i dziedzictwo kulturowe w "posttradycyjnym" świecie. Koncepcja tradycji wynalezionej. Praca dziedzictwa, dziedzictwo materialne (tangible) a niematerialne (intangible) 4. Antropologia współczesnego nacjonalizmu: tożsamość narodowa i życie codzienne 5. Migracje: od pytań o integrację (dyskusja) do transnarodowego życia, osiadłość i mobilność jako antropologiczne soczewki 6. Transnarodowość migrantów, transmigracje a ekonomia, migracje transnarodowe a reinterpretacja rodziny, transmigracje a dyfuzja kulturowa (transfery społeczne), typy transnarodowości 7. Pojęcie neoliberalizmu, neoliberalizm w badaniach antropologicznych/etnograficznych 8. Oblicza transformacji ekonomicznej i społecznej w bloku wschodnim (lat 90.) a wiedza etnograficzna. Pojęcie postsocjalizmu-wieloznaczność i dyskusja wokół niego 9. Wykorzystanie perspektywy postkolonialnej w badaniach Europy Środkowo-Wschodniej 10. Antropologia zmiany systemów żywnościowych		

Wymagania wstępne i dodatkowe	Posiada ogólną wiedzę na temat klasycznej antropologii kulturowej.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin pisemny	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Appadurai A., Nowoczesność bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji, Kraków 2005, rozdział Gra z nowoczesnością: dekolonizacja hinduskiego krykieta 2. Buchowski M., Czyścić. Antropologia neoliberalnego postsocjalizmu, Poznań 2017, rozdział 6 (Rodacy jako zorientalizowani Inni) 3. Dunn E., Prywatyzując Polskę. O bobofrutach, wielkim biznesie i restrukturyzacji pracy, Warszawa 2008, rozdział 3 4. Dyskusja w Zakładzie Metod Badania Kultury o ludziach spotykanych w trakcie prowadzenia badań, o metodologii i metodach pracy w terenie [w:] B. Fatyga, M. Dudkiewicz, B. Kietlińska (red.), Praktyki badawcze, Warszawa, s. 89-112. 5. Vertovec S., Transnarodowość, Kraków 2012, rozdziały 3 i 4	
	Uzupełniająca lista lektur	1. Graeber D., Praca bez sensu: teoria, Warszawa 2019 2. Herzfeld M., Zażyłość kulturowa. Poetyka społeczna w państwie narodowym, Kraków 2007 3. Kuligowski W., Antropologia współczesności. Wiele światów, jedno miejsce Kraków 2007 4. Pawlak M., Zawstydzona tożsamość. Emocje, ideologie i władza w życiu polskich migrantów w Norwegii, Kraków 2018 5. Rakowski T., Łowcy, zbieracze, praktycy niemocy. Etnografia człowieka zdegradowanego, Gdańsk 2009	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.